

JAMHURI YA MUUNGANO WA TANZANIA

BUNGE LA TANZANIA

ORODHA YA SHUGHULI ZA LEO

MKUTANO WA NANE

KIKAO CHA TANO

11 SEPTEMBER, 2017

ORODHA YA SHUGHULI ZA LEO

MKUTANO WA NANE

KIKAO CHA TANO – TAREHE 11 SEPTEMBER, 2017

I. DUA:

II. HATI ZA KUWASILISHA MEZANI:

WAZIRI WA KATIBA NA SHERIA:

Azimio la Bunge la Kuridhia Mkatoba (*Intergovernmental Agreement – IGA*) baina ya Serikali ya Jamhuri ya Muungano wa Tanzania na Serikali ya Jamhuri ya Uganda kuhusu Mradi wa Ujenzi wa Bomba la Kusafirisha Mafuta Ghafi la Afrika Mashariki (*East Africa Crude Oil Pipeline – EACOP*) kutoka Hoima (Uganda) hadi Tanga (Tanzania).

MWENYEKITI WA KAMATI YA NISHATI NA MADINI:

Maoni ya Kamati ya Nishati na Madini kuhusu Azimio la Bunge la Kuridhia Mkatoba (*Intergovernmental Agreement – IGA*) baina ya Serikali ya Jamhuri ya Muungano wa Tanzania na Serikali ya Jamhuri ya Uganda kuhusu Mradi wa Ujenzi wa Bomba la

Kusafirisha Mafuta Ghafi la Afrika Mashariki (*East Africa Crude Oil Pipeline – EACOP*) kutoka Hoima (Uganda) hadi Tanga (Tanzania).

MSEMAJI MKUU WA KAMBI YA UPINZANI KUHUSU WIZARA YA NISHATI NA MADINI:

Maoni ya Msemaji Mkuu wa Kambi Rasmi ya Upinzani juu ya Wizara ya Nishati na Madini kuhusu Azimio la Bunge la Kuridhia Mkataba (*Intergovernmental Agreement – IGA*) baina ya Serikali ya Jamhuri ya Muungano wa Tanzania na Serikali ya Jamhuri ya Uganda kuhusu Mradi wa Ujenzi wa Bomba la Kusafirisha Mafuta Ghafi la Afrika Mashariki (*East Africa Crude Oil Pipeline – EACOP*) kutoka Hoima (Uganda) hadi Tanga (Tanzania).

III. MASWALI:

OFISI YA WAZIRI MKUU:

52. MHESHIMIWA DKT. RAPHAEL MASUNGA CHEGENI (BUSEGA):

Atamuuliza Mheshimiwa Waziri Mkuu:- Mafao ya Wanachama wa Mifuko ya Hifadhi ya Jamii na Mashirika mengi ya Hifadhi ya Jamii yamekuwa na utata kuhusu Fao la Kujitoa:-

Je, Serikali inatoa tamko gani ikiwa ni pamoja na uwezekano wa kuunganisha Mifuko hiyo na kuondoa mkanganyiko kwa Wanachama.

OFISI YA RAIS (TAMISEMI):

53. MHESHIMIWA OSCAR RWEGASIRA MUKASA (BIHARAMULO MAGHARIBI):

Atamuuliza Mheshimiwa Waziri wa Nchi, Ofisi ya Rais (TAMISEMI):- Walimu Wilayani Biharamulo na kwingineko nchini wanalalamika kwamba jitihada zao za kwenda masomoni kujiendeleza zinafuatiwa na kusitishwa kwa upandaji wa madaraja yao katika Utumishi wa Umma pale ambapo Mwalimu kupanda daraja kunakwenda sanjari na yeye kuwa masomoni:-

Je, Serikali inatoa kauli gani kuhusu kero hiyo inayowakatisha tamaa Walimu wetu.

54. MHESHIMIWA HAROON MULLA PIRMOHAMED (MBARALI):

Atamuuliza Mheshimiwa Waziri wa Nchi, Ofisi ya Rais (TAMISEMI):- Mji Mdogo wa Rujewa ni kitovu cha shughuli za biashara na Makao Makuu ya Wilaya ya Mbarali na kwa bahati mbaya barabara nyingi za Mji huo hazipitiki kutokana na

ubovu. Wakati wa Kampeni za uchaguzi mwaka 2015 Mheshimiwa Rais wa Jamhuri ya Muungano wa Tanzania aliahidi kujenga kilomita tano za barabara kwa kiwango cha lami:-

Je, ni lini Serikali itatekeleza ahadi hiyo kwa Wananchi wa Mbarali.

55. MHESHIMIWA JOSEPH KIZITO MHAGAMA (MADABA):

Atamuuliza Mheshimiwa Waziri wa Nchi, Ofisi ya Rais (TAMISEMI):- Zaidi ya Wananchi 181 wa Kijiji cha Ngadinda Halmashauri ya Madaba wanalima ndani ya Wilaya ya Namtumbo kwa sababu ya kukosa eneo katika Kijiji chao. Baraza la Madiwani lilishauri sehemu ya shamba la hekta 6,000 la Wizara ya Kilimo, Mifugo na Uvuvi lililopo ndani ya Kijiji hicho ambalo lilikabidhiwa kwa Halmashauri ya Wilaya ili litumike kwa shughuli za Kilimo na sehemu ibaki kwa ajili ya mifugo. Hivi sasa Wafugaji toka maeneo mbalimbali nchini wapo katika shamba hilo lakini Wakulima hawajatengewa eneo:-

- (a) Je, Serikali haioni kwamba kitendo hicho ni ubaguzi na kinaweza kuchochea migogoro kati ya Wafugaji na Wakulima;

- (b) Je, ni lini Serikali itasikiliza kilio cha muda mrefu cha Wananchi wa Ngadinda cha kutengewa eneo la Kilimo.

WIZARA YA FEDHA NA MIPANGO:

56. MHESHIMIWA JAPHET NGAILONGA HASUNGA (VWAWA):

Atamuuliza Mheshimiwa Waziri wa Fedha na Mipango:- Kushuka kwa thamani ya Shilingi ya Tanzania kumetokana na kuruhusu kutoza bidhaa mbalimbali na huduma kwa Dola na kuathiri thamani ya fedha yetu:-

Je, Serikali inachukua hatua gani za kuimarisha Shilingi yetu na kupiga marufuku matumizi ya fedha za kigeni nchini.

57. MHESHIMIWA DKT. MATHAYO DAVID MATHAYO (SAME MAGHARIBI):

Atamuuliza Mheshimiwa Waziri wa Fedha na Mipango:-

Je, Serikali ina mikakati gani ya kuongeza ukwasi katika Benki na kwa Wananchi wa kawaida ili washirikiane na Serikali katika kujenga uchumi wa mtu mmoja mmoja, Kaya na Taifa kwa ujumla.

WIZARA YA MAMBO YA NDANI YA NCHI:

58. MHESHIMIWA MARYAM SALUM MSABAHA (VITI MAALUM):

Atamuuliza Mheshimiwa Waziri wa Mambo ya Ndani ya Nchi:- Kumekuwa na uuzwaji wa silaha kiholela kama vile mapanga na visu katika barabara zetu ikiwemo Ubungo kwenye Mataa hali ambayo inaleta hofu kwa raia wema:-

Je, Serikali inalichukuliaje suala hilo ambalo ni hatari sana kwa usalama wa raia.

WIZARA YA MAJI NA UMWAGILIAJI:

59. MHESHIMIWA OLIVER DANIEL SEMUGURUKA (VITI MAALUM):

Atamuuliza Mheshimiwa Waziri wa Maji na Umwagiliaji:- Katika Halmashauri ya Wilaya ya Ngara kuna matatizo makubwa sana ya maji kiasi kwamba Wananchi wa maeneo hayo wanaona kuwa kupata maji ya bomba ni kama ndoto isiyowezekana na wamekuwa wakilipishwa gharama ya maji hata kwa Wateja ambao hawapati kabisa huduma ya maji kwa kipindi cha

mwezi husika ikiambatana na Tsh.1500/= kila mwezi kwa ajili ya mita ya maji:-

- (a) Je, Serikali inakubaliana na tozo ya Tsh.1500/= ya lazima kwa malipo ya mita;
- (b) Je, Serikali inawaambia nini Wananchi wanaotozwa bili za maji wakiwa hawajapata huduma ya maji.

60. MHESHIMIWA DKT. RASHIDI MOHAMED CHUACHUA (MASASI):

Atamuuliza Mheshimiwa Waziri wa Maji na Umwagiliaji:- Katika Jimbo la Masasi Kata za Marika, Mumbaka, Matawale, Sululu, Mwenge Mtapika, Temeke na Chanikanguo kuna tatizo kubwa la maji wakati eneo la katikati ya Mji linanufaika na maji ya mradi wa Mbwinji:-

Je, ni lini Serikali itatenga fedha za kutosha kwa ajili ya upanuzi wa mradi wa maji wa Mbwinji ili usambaze maji katika Vijiji vyote vya Jimbo la Masasi.

**WIZARA YA AFYA, MAENDELEO YA JAMII,
JINSIA, WAZEE NA WATOTO:**

**61. MHESHIMIWA LUCY SIMON MAGERELI
(VITI MAALUM):**

Atamuuliza Mheshimiwa Waziri wa Afya, Maendeleo ya Jamii, Jinsia, Wazee na Watoto:- Kwa mujibu wa Ripoti ya Kamati ya Bunge ya Masuala ya UKIMWI Februari, 2017 fedha za Wafadhili zinaendelea kupungua na baadhi yake kuwa na masharti yasiyoendana na mila na desturi za Kitanzania:-

Je, Serikali imejipangaje kuendeleza huduma zilizokuwa zikitolewa na Wafadhili hususan dawa za kurefusha maisha.

WIZARA YA KILIMO, MIFUGO NA UVUVI:

**62. MHESHIMIWA ROSE CYPRIAN TWEVE (VITI
MAALUM):**

Atamuuliza Mheshimiwa Waziri wa Kilimo, Mifugo na Uvuvi:- Pamoja na kwamba Sekta ya Kilimo ndiyo yenye kuajiri Watanzania walio wengi, lakini Sekta hii imekuwa na maendeleo hafifu kutokana na Watumishi wachache wenye ujuzi wa kutosha na ukosefu wa vitendea kazi kama vile pikipiki, zana za kufundishia n.k:-

Je, Serikali ina mkakati gani wa makusudi wa kufanya Mapinduzi ya Kilimo kwa kuwa na Wataalam wa kutosha.

WIZARA YA VIWANDA, BIASHARA NA UWEKEZAJI:

63. MHESHIMIWA KITETO ZAWADI KOSHUMA (VITI MAALUM):

Atamuuliza Mheshimiwa Waziri wa Viwanda, Biashara na Uwekezaji:- SIDO pamoja na majukumu mengine inatoa huduma kwa Viwanda vidogo na vya kati kwa kutoa mikopo, mafunzo na vitendea kazi:-

• Je, Serikali ina mkakati gani wa kuiwezesha SIDO kutimiza majukumu yake.

WIZARA YA ELIMU, SAYANSI NA TEKNOLOJIA:

64. MHESHIMIWA SHABANI OMARI SHEKILIDI (LUSHOTO):

Atamuuliza Mheshimiwa Waziri wa Elimu, Sayansi na Teknolojia:-Chuo Kikuu cha Kumbukumbu ya Sebastian Kolowa (SEKOMU) kilichopo Lushoto kwa mafanikio makubwa kimeweza kutumia teknolojia rahisi inayoitwa (Grapho Game), Kiswahili (Grafo Gemu)

kupunguza idadi kubwa ya Wanafunzi wasiojua Kusoma na Kuandika kwa darasa la 1 na la 2 katika Shule kadhaa zilizopo Wilaya ya Lushoto na Bagamoyo na pia SEKOMU kwa kutumia teknolojia hiyo imewezesha Watu wazima kujua Kusoma na Kuandika katika Kijiji cha Kwemishai – Kibohelo - Lushoto:-

(a) Je, Serikali haioni kwamba ni wakati muafaka sasa kuwatumia Wataalam walioko SEKOMU akiwemo Mtaalam aliyeshiriki kutayarisha maudhui katika teknolojia ambayo imeweka msisitizo katika mbinu za kufundishia kusoma ya kifoniki ambayo hujikita katika utambuzi wa sauti za herufi zinazounda maneno;

(b) Je, Serikali haioni ni jambo muhimu kabisa kwa kupitia mpango huu muhimu na maalum kama walivyofanya nchi ya Zambia na Finland kuidhinisha matumizi ya teknolojia hiyo iwe kama teknolojia suluhisho (IT Solution) kwa ajili ya kuwasaidia Watoto wa madarasa ya mwanzo ya Elimu ya Msingi wenye changamoto ya kujua Kusoma na Kuandika.

65. MHESHIMIWA PAULINE PHILIP GEKUL (BABATI MJINI):

Atamuuliza Mheshimiwa Waziri wa Elimu, Sayansi na Teknolojia:-Serikali iliwahi kuahidi katika Bunge hili kuwa inafanya mapitio ya Sera ya Elimu Bure na kwamba ingeleta Bungeni mambo yanayohitaji kuboreshwa:-

Je, ni lini mapitio hayo yatakamilika.

WIZARA YA NISHATI NA MADINI:

66. ● MHESHIMIWA ABDALLAH HAJI ALI (KIWANI):

Uzalishaji wa mafuta na gesi ni suala la Muungano na kwa kuzingatia ukweli kwamba visima vya gesi vya Songosongo na Mnazi Bay Mkoani Lindi na Mtwara vimekuwa vikizalisha gesi muda mrefu sasa:-

- (a) Je, uzalishaji wa gesi kwa siku kwa visima hivyo ni mita za ujazo kiasi gani;
- (b) Je, tangu uzalishaji ulipoanza mapato ya fedha yamekuwa kiasi gani kwa mwaka na yanatumikaje.

IV. HOJA ZA SERIKALI:

MAAZIMIO:

WAZIRI WA KATIBA NA SHERIA:

Azimio la Bunge la Kuridhia Mkataba (*Intergovernmental Agreement – IGA*) baina ya Serikali ya Jamhuri ya Muungano wa Tanzania na Serikali ya Jamhuri ya Uganda kuhusu Mradi wa Ujenzi wa Bomba la Kusafirisha Mafuta Ghafi la Afrika Mashariki (*East Africa Crude Oil Pipeline – EACOP*) kutoka Hoima (Uganda) hadi Tanga (Tanzania).

**DODOMA
11 SEPTEMBER, 2017**

**DKT. T. D. KASHILILAH
KATIBU WA BUNGE**